

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

LA GRIPPE Y 'LS POLÍTIHCS

—Ja que 'l país no 'ls demana comptes me 'n encarrego jo.

Dissapte día 7 de Janer de 1899 NÚMERO EXTRAORDINARI de
LA CAMPANA DE GRACIA

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

L' ANY QUE SE 'N VÁ

qué pesat ha sigut! ¡Y quinas bromas ha gastat el malehit! No n'hi ha un altre d'igual en tot lo sigle XIX.

¡Si n'ha derramat de sanch! ¡Si n'ha fetas vessar de llágrimas!... ¡Si n'ha causat de ruínas! ¡Si n'ha produhit de desastres!... De sos 365 días se pot Bén dir que no n'hi ha hagut ni un de pau y tranquilitat per la infelís Espanya.

Fart de mal profit ha devorat milers de vidas y raudals d'or; se 'ns ha tragat las millors colonias; ha destruhit el bon concepte que tenia Espanya davant del mon civilisat; ens ha fet devorar las mes amargas humillacions sota 'l péu de un vencedor implacable; ens ha omplert de deutes que 'ns ofegan, de tristesas que 'ns matan, y de desconfiansas fins en nosaltres mateixos que no 'ns deixan acertar ab un bon camí, com si 'ns trobessim acorralats dintre de un carrer sense sortida.

Com á únich regalo 'ns retorna 'ls restos anémichs y cadáverichs de aquella joventut arrancada á la llar paterna, per anar á bregar miserablement ab la febre y ab la peste, mes que ab els enemichs de la patria.

Com á únich aguinaldo, 'l de Filipinas que fa sufrir las duresas de un cruel cautiveri á algúns milers de infelissos espanyols.

Com á únich consoli, l'exemple de llatrocinis y desfilfarros que han de quedar impunes per falta de virilitat y de justicia.

Com á únich recreo, la brega canina dels partits en us, disputantse 'ls ossos del país entre un pilot de ruínas y d'escombrarias.

Com á únich distracció, l'amenassa constant de una guerra civil promoguda pels qu'encare somían ab las brutalitats salvatjes del absolutisme, y 'l foment de l'infecció clerical que va omplint la nació de convents, baluarts de la reacció, fábricas de anemia espiritual y refugis de la ganduleria mística.

Com á únich satisfacció, la amenassadora crisi del treball, agravada per la carestia creixent de las subsistencias y per la creixent reducció del salari, que imposa al obrer un esforç superior á las sevas forsas donant-li una compensació tan mínima que no li basta siquiera pera reposar el desgast de la séva naturalesa, condemnantlo á la decrepitud prematura y á la mort.

Trist, y desconsolador resulta 'l balans-inventari del any malehit, del any negre, del any terrible.

L'actiu se troba en ell casi totalment dissipat. No queda més que un abrumador passiu de desventuras, miserias, dols, afliccions, alarmas y malestar, partidas homogéneas que sumadas donan per resultat la pérdua de tot, fins de l'esperansa.

L'any 98 ha destruhit tot lo que significava alguna riqueza, alguna forsa, alguna llum de salvació.

Deixa darrera séu una nació ensorrada.

Y las collas políticas que han provocat l'ensorrament, sense donarse per entesas.

L'any ha mort.

La nació també.

Y en Sagasta... encare estussega.

P. K.

LA VERITAT Á MITJAS

Parla en Silvela:

«En tot país, quan han ocorregut infortunis tan graves, se han tocat las conseqüencias del desastre. A Fransa caygué l'Imperi y tots quants ab ell governavan per no tornarho á fer jamay, á causa tan sols de la perda de dos provincias. A Italia, després de las derrotas de Africa, en Crispi signé desterat per sempre mes de la vida pública. En altres pobles s'han vist escarments mes grans y encare mes durs.»

«Per tot aixó cal pensar y es precis dir lo següent: Si á tot arreu al sobrevenir mutilacions del territori nacional de menos extensió y gravetat que las nostras s'ha cambiat de régime ¿qué menos se pot demanar á Espanya, davant de l'eliminació de tot un imperi colonial, que 'l cambi de govern y de partit.»

Replica *El Correo*, qu' es com si repliqué en Sagasta:

«No tenim perque recordar que 'ls conservadors no van oposarse poch ni molt ni á la declaració de la guerra, ni á la negociació preliminar de Washington, ni á la imperiosa necessitat de la pau, y per lo tant, si per aquestas culpas ha d'eliminar-se als lliberals del govern, els conservadors se troban á n'el mateix cas.»

Té rahó en Silvela; té rahó *El Correo*. Ni 'ls lliberals, ni 'ls conservadors tenen autoritat avuy per alimentar la pretensió de seguir governant. Lo gran ensorrament que han produhit els arrastra. En política 'ls homes y 'ls partits han de sucumbir quan sucumbeix la seva obra.

Apártinse, donchs, que fan nosa.

Y fora de una vegada tots els obstacles que s' sponan á la reconstitució de la patria No vulgan prolongar l'agonia de la nació, que res té que agrahirlos y sí molt que reclamarlos.

De la veritat á mitjas ne surt la veritat entera. Y per mes que la premsa no puga dir-la ab tota claretat baix l'amenassa del llapis de la censura dispost á mutilar el pensament del escriptor, el poble espanyol la veu, la sent y la farà efectiva.

PEP BULLANGA.

s inútil que 'ls sagastins se dedi-quin á tirar l'am en ayguas republicanas, á veure si agafan peix. No hi ha republica digne de aquest nom que després de tants anys de honrada conseqüencia acudi á la farúm de un esqué podrit y en plena descomposició.

Van retxassar tota participació en las gangas del poder, quan hi havia algo que pelar; y ab major motiu las desdenyarán avuy en que tot s'ensorra.

Y per justificar l'apostassia, no s'invoqui la necessitat imperiosa de regenerar á la nació. Els que l'han perduda y arruinada son els menos indicats per intentarho, cubrint las sévas máculas ab l'honradesa dels homes republicans.

Las pomas sanas no curan á las podridas; aquestas en cambi, ab lo séu contacte, pudreixen á las sanas.

Y la República, y sols la República es la poma per la sed que 's té reservada la nació espanyola.

Un senyó desocupat ha tingut l'idea extranya de proposar la unió de Portugal ab Espanya.

Si l'aliança 's duya á cap, ¿saben quín nom li escauria? —¿Quín? ¿Confederació ibérica? —No: *Miseria y Companyta*.

Síntomas dels temps. Primer:

«El bisbe de Madrit ha adquirit per un milió 125 mil pessetas lo palau del Duch de Osuna, pera establirhi 'l Seminari.»

Lo mes curiós es que aquestos diners han surtit de las caixas del Estat, que deixa morir de fam als pobres mestres d'estudi.

Segón síntoma:

«S'ha autorisat als germans de la Doctrina cristiana per establir colegis en los centres mes populosos d'Espanya.»

Els germans de la Doctrina cristiana son aquells ensotatats del pitet. A Fransa 'ls deyan *ignoratins*, y van expulsarlos per burros y per reaccionaris.

Aquí á Espanya, en cambi, 'ls governs de la restauració 'ls han acullit ab els brassos oberts. Ara mateix en Sagasta, l'ex-masó Sagasta, l'ex-liberal Sagasta, com á ministre de Foment, els permet que 's multipliquin per las principals ciutats d'Espanya, fent als professors ab títol y ab familia que mantenir, una competencia que 'ls deixi sense pá.

Ab tants ensotatats per tot arreu, bé podém dir que aixó mes que una nació sembla un enterro.

—Jo vull manar. —Jo també.
—No pot ser; jo hi tinch més trassa.
—Més n'hi tinch jo. —No es vritat.
¡Déixam entrá! —Aquí no 's passa! —
Y aixís estém. Els vells llops que tot ens ho han fet á trossos, després de menjar la carn s'están disputant els ossos.

Durant tota la senmana han estat assistint á la maldia del home del tupé.

El telégrafo 'ns ha fet saber quan suava y quan tussa, quan dormia y quan tenia gana y demanava aliment á la familia, contrariant las ordres dels metjes que l'havían reduhit á llet y caldo.

Un telegrama deya: «La espectoración sigue siendo fácil, abundante y de carácter mucoso.»

No 'ns han pogut matar á disgustos, y proban de matarnos de fástich, passantnos pels ulls l'escupidora plena de veteranos.

Ja no pot arribar mes avall el desconcepte de aqueixa premsa del *género chico*, que té una part tan considerable en la depressió del esperit del poble espanyol.

Un cálculo. Ab el valor

de lo malgastat ab ostras, turróns, neulas, vins de postres y articles d'aquest tenor, ¿quántos pobres desheredats durant las festas passadas haurían vist remediadas las sévas necessitats?

En lo curs de la present senmana las filas de la de mocracia republicana de Catalunya han sufert tres baixas dolorosas.

Ha mort á Barcelona, D. Joan Guilleumas, ardent propagandista, ex-diputat provincial, y comandant de un batalló de franchs, que á l'any 73, al abrich de la bandera republicana, feu cara als carlins, donant probas de valor y abnegació. —A Rubí ha sucumbit don Isidro Plá y Manyosa, y á Cambrils D. Albert Crespo. L'un y l'altre sigueren modelo de ciutadans, y tingueren un lloch honrós entre l'oficialitat dels batallons republicans de D. Joan Martí (*Xich de las Barraquetas*.)

A tots tres tributa LA CAMPANA un carinyós recort y una sentida llágrima.

Vam comprar tres grans barcos rapidíssims á la noble Alemania y ara sembla qu'en lloch de tres grans barcos resultan tres carracas.

Pero, lo que en Moret dirá sens dupte:

—No sé de qué s'exclaman!

¿No han servit pé l'objecte que 'ls volíam?

Y donchs, ja es lo que basta.

Una escena trágica y botxornosa.

Un tal Gerault picapedrer de París, trobantse sense feyna y ab la dona y sis criaturas, y vejent tancadas las portas de las tendas ahont els fiavan la mica de menjar, en un moment de desesperació va tirar-se daltabaix de la finestra.

Pero avants de llansarse al espay, exclamá:

—Si jo 'm moro, s'ocuparán de vosaltres.

Y en efecte: á las pocas horas la policia enviava un socorro á la viuda y als sis orfes.

Una societat que blasona de humanitaria hauria de avergonyirse de que sols ab lo suicidi de un home honrat puga adquirir-se un rosegó de pá.

Lo partit polaviejista, per serví als seus fiels de norma, ha fundat un nou periódich que 's titula *La reforma*.

Dats los ideals que porta en la massa de la sanch, ¿no fora millor que 'l diari dugués per títol *El cranch*?

Paraulas de Mr. Dupuy, president del govern francés:

«En aquestos 28 anys de régimen republica hem obrat un verdader miracle: el de crear y engrandir una República, en mitj de l'Europa monárquica, y sostenir al mateix temps un gran exercit, fortament basat en las gerarquias dintre una democracia igualitaria.»

Molt enfonzats ens trobém els espanyols; pero no tant que no poguém mirarnos ab enveja en aquest exemple.

Llegeixo:

«S'ha desistit d'emplear als jefes y oficiales que venen de Cuba en aquellas comissions de investigació de la riqueza urbana ideada pel ministre de Hisenda. La idea no es acceptada en los llochs ahont se reuneixen els militars.»

Era d'esperar. No es possible que 'ls militars se prestin á desempenyar cárrechs agens á la seva honrosa carrera.

Quan volíam fer la guerra als enemichs d'Espanya, no 'ls van deixar ¿y ara voldríam que 's prestessin á fer-la als contribuyents espanyols? ¡Impossible!

La próxima senmana publicarem lo número extraordinari corresponent á entrada d'any nou. Tenim preparats originals y dibuixos de gran interés, que no duptém satisfarán als nostres estimats lectores.

Hem tingut la desgracia de perdre al Sr. D. J. Capdevila, qu'era desde feya molts anys provehidor de paper de LA CAMPANA. Lo Sr. Capdevila ha mort á Sant Joan las Fonts, ahont tenia sa tan acreditada fábrica, á l'edat avanzada de 80 anys y víctima de una pulmonia doble. Era un home formal, molt inteligent en la seva industria y tant laboriós, com franch y honrat.—Ens asociém de tot cor al sentiment de la seva familia.

CARTAS DE FORA.—*Sitjes*.—El nostre jefe mistichestá fet una furia ab motiu de la desaparició de un candelero veíl que tenia á la porta de la iglesia y que per lo vist algún tranquil va tirarli á mar. Era un candelero tronat que ni un drapaire l'hauria volgut, á pesar de lo qual ha armat tal sarracina y ha fet anar tanta gent á declarar qu'en tot Sitjes no 's parla d'altra cosa que del raptó del candelero. Aficionat á fer treballar al jutje, temps enrera vá enfilárselas ab un pobre home, que portant hatxa á un combregar no 's descubri per estar molt costipat, temerós de agafar una pulmonia. Ara se li segueix

causa criminal No sé si l'ensotanat l'atacarà com a defraudador dels drets de l'iglesia, per que aquell subjecte resguardant la seva salut, en rigor va barrotarse 'ls l'enterro y 'ls funerals No puja al cubell que no ofengui a algú, especialment a las senyoras, de las quals diu que dels diners que 's gastan en barrets y altras prendas ne treurían mes profit per la seva ánima (quandiu la seva, deu voler dir la d'ell.)

Tarrassa.—S'ha distribuït ab profusió una fulla dirigida als tarrassencs y en particular a la classe obrera, en la qual se fa l'història detallada del abús de que han sigut víctimes els obrers que anys enera establiren un forn col·lectiu, y que més tart a favor de la suspensió de garanties y de la dissolució de las associacions obreres ab motiu del atentat del Liceo, haventse posat dit forn a nom de determinadas personas, aquestas s'han quedat ab ell, excuhint a la major part dels que contribuïren a fundarlo y sostenirlo. Sembla impossible que hi haja qui s'atreveixi a prevaldre de las circumstancies, pera despullar al infelís treballador del fruyt dels seus ahorros. Los autors de la fulla acaban acusant directa y principalment a Joan Ullés y Francisco Segalá, mangonejadors de la societat colectiva Ullés y C^a y manifestan que 's proposan portarlos als tribunals de justicia ahont probarán ab datos positius é irrefutables la responsabilitat criminal en que han incorregut.

¡PENA DE MORT AL LLADRE!

Durant la guerra varen comprarse a Alemania tres barcos que no serveixen per res. Gastan una barbaritat de carbó y caminan molt poch; pero aixó sí, están réngiament decorats: fins tenen piano de quía.

Per 19 milions de pessetas van ser oferts al ministeri de Marina y no 'ls va volguer. A pesar de lo qual, el ministre de Ultramar, sense intervenció de ningú mes, va adquirirlos pagantne 24 milions.

De manera que tenim tres pianos de quía dintre dels barcos y un negoci ab una quía de sis milions de pessetas dintre del ministeri de Ultramar.

Aixis mateix van adquirirse de la casa Krupp onze canons del any 78 y onze mes del any 70, totalment inservibles, montatjes de corredera antiquats, y un gran número de granadas que no han pogut utilitzar-se. En conjunt, un saldo de ferro vell, que avuy s'está rovellant al arsenal de la Carraca.

Y aquesta compra va ferse a espatllas del ministre de Marina. ¿Quí va realisar-la?

Aixó hauria de averiguarho la Justicia. Y no obstant, la premsa ha fet la denuncia. La Justicia calla. El govern calla. En Moret calla. Tothom calla.

En tot delictes hi ha autors, cómplices y encubridors. ¿Qui son els autors de aquests despilfarros, ab honors de lladrocinis, realisats en los moments en que la patria estava en perill, es a dir, en las circumstancies mes agravants que poden donarse? ¿Qui son els cómplices?

Respecte als encubridors, no cal preguntarho. Encubridors son els que tenen el deber de ser inexorables, y escoltan las denuncias de la premsa ab la major indiferencia.

Pero no hi fa res. De uns temps ne venen uns altres. Diguem ab en Blasco Ibáñez:

«Lo práctic es anar descubrint compres de ferro-vell semblants a la relatada, pero ab tal cantitat que vigorisin la pobre sanch nova, anémica y debilitada, pera realisar una empresa de sanejament semblant a la de 1873, qual rigidés condenava a la pena de mort al lladre.

»Espanya no podrá alsá 'l cap fins y a tant que suprimeixi 'l de molta gent, que ab general escándol, el portan encare sobre las espatllas.»

P. DEL O.

A FÍ D' ANY

LA VEU DELS QUE MANAN

En circumstancies tan graves es a totes llums precis més que ocultar las feridas, ensenyarlas al país.

Los espantosos revessos qu'hem suferit ens han deixat en un estat de miseria que 'l pensarho fa fredat.

A pesar d'aixó ¿hi ha medi de quedar bé y resisti los embats de la desgracia? ¡Sí que n'hi ha de medi, sí!

No heu de fer més que dos cosas: obehi ab resignació y permetre que 'l any próxim doblém la contribució.

LA VEU DELS POLITICS

Hem rebut de valent. ¿Per qué negarho? Ja ho haviam previst:

«L'aventura en que avuy Espanya 's fica tindrà un final molt trist.»

Las massas inconscients, esbojarradas, no 'ns van volgué escoltar;

los pobres gobernants, tendres y débils, se van deixá arrastrar, y al fi 'ns ha sucehit lo qu'era lògich....

¡Amarga y dura sort la dels pobles que marxan per la terra sense guía ni nord!

De tots modos, las cosas a son puesto: que consti, ciutadans, que nosaltres de tots aquests desastres ens en rentém las mans.

LA VEU DE LA «GENT NOVA»

¡Rompre 'ls motllos! Si la patria no s'agita y no 's remou, adoptant nous derroteros y novas orientacions; si 'l poble no sab comprendre que 'ls d'avuy ja han manat prou y que ab fórmulas antigues no hi ha medi d'anar en lloch; si la gent no 's reconcentra y no pesa ab detenció las causas de la catástrofe que 'ns ha mitj cuberts de llot; si 'l país no 'ns fa ministres y no 'ns confia 'l timó d'aquesta nau desgraciada, que plegui: ¡ja ha fet a tots!

LA VEU DE LA PREMSA

¡Lo que ha perdut al poble son els toros!

(Avuy a quarts de tres mataran el Villita y l'Algabeño.

Creyéim que hi haurá un plé.)

¡Lo que ha perdut a Espanya son las rifas!

(Tenim organiat

un servey ab Madrid per rebre 'ls números del sorteig de Nadal.)

¡Lo que ha perdut a Espanya es la influencia del opi religió!

(Demá continuará 'l gran novenari que 's fa en el Sagrat Cor.)

¡Lo que ha perdut a Espanya es 'l egoisme dels polítichs farsants!

(S'espera ab interés la nova carta del senyor Castelar.)

LA VEU DEL POBLE

No parléu més. La intenció dels que guían el cotarro ja está vist: arreglá 'l carro... y endavant la professó.

Molts sospirs d'amarga pena lamentant el cataplúm, molts gemechs: pero en resum ni un sol propósit d'esmena.

Tot segueix igual que ahi:

los mateixos vividors, los mateixos directores que 'm van dur pel mal camí....

¿Quan podré de semblant casta de polítichs quedar lliure?

Quan jo 'm decideixi a viure, y m'empipi y digui:—¡Basta!

En mitj d'aquest guirigay ja únicament en mi espero: si jo sol no 'm regenero, no 'm regeneraré may.

C. GUMÁ.

Els detractors de LA CAMPANA

Portém 29 anys de vida: aném a entrar en l'any XXX de la nostra publicació, y durant aquest llarch espay de temps no hi ha que dir si hem tingut enemichs. N'hem conegut de totes menas: de franchs, que s'han presentat a cara descuberta, y de solapats, que s'han tapat ab 'l embós pera ferirnos a mansalva. Als primers els hem combatut ab rahons, als últims ab el despreci.

Entre 'ls darrers s'hi conta 'l net de D.ª Salvadora. Inca-pás *El Diluvi* de batres cara a cara, per que sab de sobra que quan convé sabém trobarli 'ls punts vulnerables, acut de un quant temps ensá al ridícul sistema de fernos atacar per medi de cartas, suscritas per noms que ningú coneix, y que publica sense comentaris en la seva secció de *Crónica diaria*. Molts de aquestas cartas son apócrifas. Altras, com si ho fossen, dada la escassa ó nula autoritat de las personas que las suscriuhen.

En aquest cas se troba la de un tal Joseph Pujal. Creyam nosaltres qu'era aquest un nom imaginari, per que ab trenta anys que portém de lluyta per la democracia, per la República y per la redenció de las classes obreres, no haviam tingut may ocasió de veureli ocupar cap lloch de perill, ni menos de coneixe'l personalment, ni de nom siquiera. Per fi 'l dimecres se 'ns va despenjar donantnos las sevas senyas, els noms dels seus pares y 'l punt de la seva residencia. Quedém enterats de aixó, aixis com també de la modestia que revelan alguns dels párrafos de la seva declaració, en los quals diu que treballa ab ardor y conciencia per la redenció humana y qu'es pobre d'interessos pero rich de bonas obras.

Podrá ser aixis, y nosaltres celebrarem que aixis siga, per mes que no haja arribat encare fins a nosaltres la fama dels seus serveys. Pero de totes maneres, el ferse instrument, com se fa, de las maquinacions de un periódich tan desacreditat, política y socialment com *El Diluvi*, per atacar sense solta a LA CAMPANA DE GRACIA, dona probas de un extravió lamentable.

¿Quánt LA CAMPANA DE GRACIA ha jugat ab cosas tan serias com son els ideals republicans, base ferma de progrés social y punt de apoyo segur de las legítimas aspiracions de las classes obreres? Aquí está la colecció de LA CAMPANA per demostrar l'honrada consequéncia de la nostra conducta. Ens trobém avuy al mateix punt en que 'ns collocarem prop de 30 anys enera, al publicar nostre primer número. Hem combatut sem-

pre tots els abusos del poder, lo qual ens ha valgut no pocas persecucions, y molts vegadas hem combatut també la falta de sinceritat de certs homes, que fingintse mes adelantats que nosaltres (de boquilla, eh?) han treballat sols per la perdició de la causa del poble.

En dos categorías poden dividir-se 'ls que aixis procedeixen: la dels mals intencionats, com *El Diluvi*, y la dels ilusos. Volém creure que 'l ciutadá Joseph Pujal pertany al número dels últims. Si es aixis, no tenim cap interés en convence'l, ni en persuadirlo. Ell mateix si repassa lo que ha escrit—la primera y l'última vegada—haurá de comprendre que certas diatribas, en las quals l'ausencia de coneixements literaris, no excusa la falta d'educació, no mereixen ser contestadas per un periódich que s'estimi y que estimi als seus lectors.

Quedis ab lo consol de saber que al atacar a LA CAMPANA DE GRACIA, atribuhintli culpas que no ha comés y móvils desmentits per la nostra llarga historia, tot volent ser mes radical que nosaltres, fá coro ab els clericals que desde qu'existim no 'ns han deixat may de petja y ab alguns burgesos que 'ns tenen jurat un odi a mort. Aquells, avants ens excomunicavan. Pero al notar que las excomunións lluny de danyarnos ens afavorian, han adoptat un'altra táctica. Que ho digan molts de nostres corresponsals que 's veuhen amenassats y colibits de continuo per la gent negra, en la major part de las poblacions de Catalunya. Es una guerra sorda, sanyuda y de mal género la que se 'ns fá, y si l'hém resistida 's deu a que ab las aspiracions nostras está identificat la major part del poble republicá de Catalunya y principalment 'l poble obrer. En quant a certs burgesos, algunas fábricas podriam citar, en las quals se priva al operari de llegir LA CAMPANA baix amensasa de ser despedido del treball. Y un personatje, com el Marqués de Comillas, fá alguns anys, que té privat vendre 'l nostre semanari en las estacions de la línea del Nord, de qual concell de administració es un dels membres més influyents.

Tot aixó, naturalment, tant els ensotanats, com els burgesos ho deuen fer per que 'l nostre periódich ha canviat radicalment, y es avuy poch amich de la llibertat de conciencia, poch amich de las progressivas solucions republicanas, y poch amich sobre tot de la redenció de las classes treballadoras.

De segur que 'ls ensotanats, els burgesos, el marqués de las Cinquillas, el *Diluvi* y 'l ciutadá Joseph Pujal, al confondre en una mateixa campanya odiosa de jesuíticas maniobras els uns y de grossera difamació 'ls altres en contra de LA CAMPANA DE GRACIA, deuen saber millor que nosaltres lo que 's proposan, en uns temps desballestats com els presents y en els quals s'observan unas concomitancias tan sospitosas, com estrafalarias.

J.

ACUDITS

Conversa entre dos estudiants:

—¿Sabs l'Alfredo? Está empenyat... en qué dirias?

—¿En donar la volta al mon?

—¡Cá!

—¿En deixar la carrera?

—¡Tampoch!

—¿En voler regenerar l'Espanya?

—No ho endevinarías may....

¡En més de mil pessetas!!

Un home molt gelós, fins dels seus verdaders amichs, deya l'endemá d'haverse casat ab una xicota molt maca:

—Ja hu sabau, noys, a casa sempre trobaréu la porta oberta... pera sortir a la primera mirada indiscreta que dirigiu a la meva dona.

—Escolta, deya un escriptor a la seva costella, en lo moment d'arribar de la compra: ¿Quinas impressións ha causat en la plassa la publicació de la meva obra; 't sembla si hu agradat?

—L'únic que me n'ha parlat ha sigut el bacallaner.

—¿Y qué tal, quin efecte li ha produhit?

—Be... m'ha dit qu'era molt bon paper pera resistir la mullena del bacallá.

Se presenta una camarera a casa d'una senyora extr emada ment neta, ab motiu d'un anunci qu'ha vist en lo *Diari de Barcelona*:

Desitjant informarse li pregunta la senyora:

—¿Vosté sab rentar, cosir, planxar, etc., etc?

—¡Ja ho crech!

—Y respecte a cuyna, com está?

—Sé fer alguns guisadets, els mes usuals.

—Y digui, ¿a quina casa ha servit fins ara?

—Hi estat ab uns gitanos (*Gran sorpresa per part de la senyora.*)

—Y vosté se 'n va anar ó bé....

—No senyora, 'm varen treure per que deyan qu'era massa bruta.

(¡¡Tableau!!)

P. A. MORENO.

CATARRAT en Sagasta, acatarrat en Montero Ríos, acatarrat en Castelar, acatarrat fins el pobre Balaguer... ¿qué n'hem de dir de aqueixa marfuga?

Res: que devegadas las cosas comensan tussint y s'acaban es-

peternegant.

D'armarse un *catarro* a armarse un *cotarro* no hi ha mes diferencia que una lletra.

Un cego cantant:—«La Habana, la Habana se va á perder...»
Un transeunt que l' escolta:
 —Mestre, aixó no ho cantéu més.
 —¿Que ho han privat tal vegada?
 —Es que ho han modificat.
 Ara 's canta d' aquest modo:
 «L' Habana ja es á ca'n Taps.»

Molt se parla á Madrid aquests díes de la formació de una pinya de generals.

Y jo pregunto:

¿Y bé, qué tindrém quan tinguém la pinya?

Neulas, turrons, xampany, trufas de Fransa...
 P' un ha mort dos galls d' indi, l' altre tres...
 ¿Quí ho diu que aquest país está enfonzantse?
 ¡Si aquí no ha passat res!

En la colecció de retrats dels Capitans generals de Cuba, que 'n Blanco ha portat desde l' Habana á Madrid, hi son tots menys un: el del general Weyler.

L' Ajuntament de la capital de l' isla sufragava l' import de dits retrats, haventse negat á costejar el de 'n Weyler.

D' aixó sol se 'n dedueix ben clarament, que 'ls cubans no 'l podian veure *ni en pintura*.

—¡Hola!... ¿Gras, ple de salut, vestit ab roba groixuda y fumant tranquilament? Ja veig que no vens de Cuba.

La qüestió de Gibraltar se reduheix á lo següent:

Segons las cláusulas del tractat de Utrecht, Espanya s va comprometre á establir una sona neutral al rededor de la plassa á la distancia máxima del alcans de un canó de artillería.

En aquell temps els canons allargavan poch. En cambi avuy han decuplicat el seu alcans, y de aquí las pretensions inglesas de que 's decupliqui també 'l radi de la faixa de la sona.

Si Espanya cedeix á una tal exigencia, el día que Inglaterra disposi de un canó que arribi al Pirineu, tota la Península quedarà convertida en sona neutral de Gibraltar. Y 'l día que 'n tingui un com el que va imaginar en Juli Verne, que arribi fins á la lluna, será inglés el globo terráqueo y tot l' espay que l' envolta.

He anat fins á Zaragoza, la terra dels cors oberts,

L' ENFONZAMENT DEL ANY 98

— ¡Arri al sot, mala bestia!

y he dit:—¿Qué hi ha del assumpto de las *Cambras de Comers*?—
 Vint cops he fet la pregunta del un al altre cantó, y no hi trobat cap baturro que me 'n pogués dar rahó.

A la provincia de Castelló, han agafat al Bou y al Tronxo, per haver donat vivas al rey de las húngaras. Ara no mes falta que 'ls tanquin en un mateix calabosso. Si ho fan aixís ¿sabén qué succehirá?

Res: que 'l *Bou* es menjará al *Tronxo*.

—¿Quí es aquell senyó que corra pidolant per tots indrets?
 —Es el ministre d' Hisenda que ha sortit á fer quartets.
 —¿Per pagar lo que acreditan los soldats de la nació?
 —¡Fugil!... No sigui tan cándit: quartets per pagá 'l cupó.

A Villarramiel (Palencia) un beato, que havia rebut de la seva mare, una educació religiosa de aquellas que 'n diuhen exemplars, va matar á la seva dona, atacantla per darrera y causantli dinou feridas. Inmediatament va embestir també per l' espatlla á la seva sogra y n' hi produhí sis. Y á continuació va arremetre á una seva cunyada, igualment per darrera y n' hi inferí quatre.

Y una vegada terminada aqueixa lidia de tota la familia, esbufegant y esquitxat de sanch de cap á peus, va presentarse á l' autoritat dihent:

—Corrin: envihin un capellá á casa, que sentiria que la dona, la sogra y la cunyada se 'n anessin de aquest mon sense rebre 'ls últims sacraments.

Poch després, quan la Guardia-civil l' enmanillava per portarlo á la presó, deya:

—Apretin lo que vulguin que 'l cos m' importa poch: lo que sento es l' ánima. Deixinme resá 'l rosari.

Vels'hi aquí un mónstruo ben repugnant abortat pel fanatisme religiós.

Per las cunyas económicas ahont s' ajuda á n' els obrers, segons la junta de damas, sembla que no hi ha diners.

Per fer regalos al «pobre presoner del Vaticá» veurán com la noble junta desseguida 'n trobará.

Un qüento del Sr. Costa, president de la Cámara agrícola de Barbastro.

«Sant Antoni Abad va acullir á dos monjos forasters, y 's trobá ab que 's negaren á empunyar las aixadas per ajudar als demés religiosos á cavar la terra.

«Vingué l' hora de refeitó, y Sant Antoni 'ls preguntá:

—¿Cóm es que no heu treballat?

—Perque nosa tres som *contemplatius*— respongueren els forasters.

—«Está bé—replicá 'l Sant—ja que sou *contemplatius*, jo 'us condemno á no menjar y á *contemplar* com els altres dinan.»

El Sr. Costa va dedicar aquest qüento á las classes neutras, que miran ab las mans crusadas com els demés treballan.

Jo 'm permeto trasladarlo als republicans *contemplatius*.

El pá de la llibertat únicament se 'l menjarán els que sápigán afanyarlo.

QUENTO

En un estudi.

Pregunta 'l mestre al noy més petit de la classe:

—¿Qu' es el salari?

El noy guarda silenci.

—Vamos á veure si t' ho faré entendre. ¿Qué fa 'l teu pare?

—Es mestre de casas.

SEMPRE EN L' AYRE

—Ep ¿qu' encare no baixa?
 —Esperéus, deixeme pendre vistas.

—¿Y no cobra un jornal pel seu treball?
 —Si, senyor.
 —Donchs bé ¿qu' es lo que porta cada dissapte al vespre, quan arriba á casa teva?
 —Una horratxera com una catedral.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Simon Simonet, Miquetas, Un Can-arri-Mut, M. Tocanassa, Pepet de Gracia, F. Mas Abril, G. Prats de Vilassá, y R. Campins:—Lo qu' envian aquesta senmana no fa per casa.

Ciudadans J. Alsina, Gabriel Casamor, Lay, Miquetas, J. Ribó, Pau Berlanga, Mario Pius, Ll. Micer, Piscalosa, Anton de la grossa, y Un Caga-niu:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta senmana.

Ciudadá P. A. Moreno: Gracias per l' envió dels treballs: tots son utilisables.—R. Barbany: La seva composició té alguns tochs qu' estan bé: pero adoleix de algunas caygadas.—A. Cortina Rivera: ¡Quina llástima que la seva no tinga un altre final! —B. P. (Sariá): Es tan confos lo que 'ns manifesta, que no podem fèrnose'n eco.—P. Talladas: Rebuda la remesa: gracias.—Alter Ego: Va bé. A. Maseras Gallés: La composició es fluixa.—F. Comas: No va: la versificació es defectuosa.—J. M.: Els dibuixos no 'ns fan.—J. Amat: Com tampoch el que 'ns envia vosté—M. Llopert: Ni 'l de vosté.—N. Rebala: La composició es molt desguitarrada.—J. Ximeno P.: Gracias per l' envió. Y un felis any.—Q. Mal'eu: Las dos composicions están bé.—J. Staramsa: Idem la xarada y la composició.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mítj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 83.—Barcelona.